

МАСШТАБУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ГЛОБАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ: ФІНАНСОВІ ІМПЛІКАЦІЇ

Світовий фінансовий простір розвивається перманентно із певними трендами, які час від часу перетворюватися в закономірності розвитку, а деякі з трендів можуть зникати і таким чином сприяти появі новим процесам або явищам, які формуються під впливом трансформацій в світовому економічному просторі. У «Доповіді з питань глобальної фінансової стабільності» (Global Financial Stability Report, GFSR, 2025) зазначено, що незважаючи на невизначеність, що зберігається у геополітиці, ситуація на світових фінансових ринках є спокійною, проте певні ознаки вказують на глибинні зміни у фінансовій системі, які можуть призвести до посилення ризиків уразливості [1]. Процес становлення, розвитку і функціонування фінансових ринків є пов'язаним з усіма притаманним йому тенденціями, серед яких можна окремо виділити фінансові технології (Fitch) і інновації як на глобальному фінансовому ринку, так і у середині світового фінансового середовища, а також створення нових фінансових продуктів і послуг. Запровадження фінансових інновацій захищає від ризиків, пов'язаних із недосконалістю фінансового ринку, несприятливого вибору, високих транзакційних витрат та інформаційної асиметрії.

Щодо масштабування інноваційних технологій в глобальному просторі експерти Банку міжнародних розрахунків Inaki Aldasoro, Jon Frost та Vatsala Shreeti (2025) констатують, що цифрові інновації часто починаються з принципово нової ідеї [2]. Глобальне світове фінансове середовище, до складу якого можна віднести глобальний (світовий) фінансовий ринок, валютний ринок, міжнародну банківську справу, міжнародні портфельні інвестиції та фінанси ТНК, передбачає створення нових фінансових інструментів та механізмів, метою яких є стимулювання самої фінансової системи до ще більшої вмотивованості і економічних переваг. Технологічна динамічність та глобалізація сприяють інноваціям у фінансовому секторі [3]. Саме фінансові інновації, які створюють нові фінансові інструменти та механізми, мотивують фінансову систему до більшої економічної мотивації та компетенцій. Вважаємо, що завдяки фінансовим інноваціям спроможність фінансової системи покращується щодо визначення ринкової ціни та гарантованої ліквідності інструментів, а також впливу капіталу компаній, заохочення заощаджень та інвестицій за рахунок розподілу ризиків та їх управління.

У процесі дослідження глобального фінансового середовища слід звернути увагу на його складовий сегмент, а саме, на банківський сектор [4, с. 21–27]. Вітчизняний банківський сектор поступово інтегрується в міжнародний фінансовий простір і шляхом формування власної моделі розвитку [5]. Особливості банківської діяльності, які полягають у необхідності врахування як фінансових, так і нефінансових ризиків, вплив яких на банки значно посилюється,

призвели до того, що до ознак високорентабельної роботи банку поряд з максимізацією доходів і мінімізацією витрат, слід вважати також зниження ступеня впливу ризиків на діяльність банку. Час від часу з певною періодичністю банківський сектор переживає кризи, наслідком яких є підвищені вимоги до банківських інституцій, що пов'язані із стабільністю та надійністю, зміною вимог до банківських послуг, стрімким розвитком FinTech компаній, діджиталізації та хмарних технологій [6; 7]. Всі перелічені вимоги обумовлені стратегічною зміною регулювання банківських послуг, щодо запровадження інновацій в діяльність банків.

Історичний контент масштабування IT-технологій:

- використання IT-технологій постачальниками фінансових послуг, починаючи з 1960-х. Створення IT-відділів та організаційних підрозділів, у межах яких розроблялися власні інформаційні системи, які дали можливість зв'язку внутрішніх підрозділів та філій, що, в свою чергу, дало можливість управління корпоративними мережами і створення електронних інтерфейсів не тільки для клієнтів (банкомати, онлайн-банкінг), а також і для зовнішніх зацікавлених сторін (інших банків, фінансових бірж);

- поява багатонаціональних електронних мереж у міжбанківській сфері: SWIFT (1973 рік); TARGET (1999 рік); SEPA (2009 рік); SEPA Instant Credit Transfer (2014 рік). Заміна фізичних торгових майданчиків електронними торговими і кліринговими системами : SWOT (Чикаго), EEX (Лейпциг), NYSE (Нью-Йорк);

- необхідність стандартизації у зв'язку з різноманітністю окремих і несумісних інформаційних систем в банках. Ініціативи щодо стандартів інтерфейсу (HBCI для онлайн-банкінгу, FIX для торгівлі акціями, UNIFY для кредитів) були ініційовані постачальниками фінансових послуг, а постачальники IT-послуг стали доступні в пакетних програмних системах (Finastra, SAP, Temenos);

- трансформації відбуваються в страховому сегменті, враховуючи інтерактивність страхового бізнесу, що підтверджує, що IT-розробки підтримують розробки і послуги в усій фінансовій індустрії. Тому постала необхідність протистояти ризикам, які виникають при здійсненні операцій в електронній формі;

- ступінь вертикальної інтеграції в банківській сфері є високою, оскільки масштабування IT процесів сприяло розвитку видів банківської діяльності.

Підсумовуючи зазначимо, що Fintech – це динамічний етап розвитку фінансових послуг та технологій, де сучасні стартапи орієнтовані на «технологічні прориви», а нові учасники ринку впроваджують конкурентоспроможну інноваційну продукцію та послуги, які модифікує AI.

Список використаних джерел:

1. Global Financial Stability Report. Oct. 2025. Shifting Ground beneath the Calm. URL: <https://www.imf.org/en/-/media/files/publications/gfsr/2025/october/english/text.pdf>

2. Inaki Aldasoro, Jon Frost, Vatsala Shreeti. Tech Meets Finance. URL: <https://www.imf.org/en/publications/fandd/issues/2025/09/tech-meets-finance-jon-frost>

3. Глобальний фінансовий розвиток: тенденції, технології, регулювання: Монографія / [О.М. Мозговий, Т.О. Фролова, Л.В. Руденко-Сударєва та ін.], за наук. Ред.. д.е.н. проф. О.М. Мозгового. Київ: КНЕУ, 2017.

4. Savchuk N. Modernizing EU Banking in the Digital Age. *Investytsiyyi: praktyka ta dosvid*. 2024. Vol. 12. pp. 21–27. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.12.21>.

5. Savchuk N. Reshaping the European Banking Landscape Through Fintech and Technological Innovation. *Ефективна економіка*. 2024. Вип. 12. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.12.6>.

6. OECD Best Practice Principles for Regulatory Policy Licensing and Permitting How to Manage Risks While Supporting Growth. OECD, 2025. 42 p. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/10/licensing-and-permitting_f2b74324/68fc3301-en.pdf, last accessed 2025/10/29.

7. Yufeng Han Xi, Nancy Mo, Jian Yang. Trend factors around the world: Performance and determinants. *Journal of Banking & Finance*. December 2025. Vol. 181. 107552. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2025.107552>.

Сударкін Г.Д.

*Ризик-менеджмент фінансового бізнесу, 5 курс магістратура
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Науковий керівник – д.е.н., професор,
професор кафедри банківської справи та страхування
Краснова І. В.*

ЦИФРОВА ГОТОВНІСТЬ ФІНАНСОВИХ КОРПОРАЦІЙ У МЕРЕЖЕВІЙ ФІНАНСОВІЙ ЕКОСИСТЕМІ

У сучасних умовах глобальна фінансова система переживає глибоку структурну трансформацію: від вертикально інтегрованих ієрархічних моделей до розподілених мережевих екосистем [1]. У цих екосистемах банки, фінтех-компанії, BigTech-платформи, провайдери даних, регулятори та кінцеві користувачі виступають рівноправними вузлами єдиного цифрового середовища. Ключовим драйвером цього переходу є фінансова технологія (FinTech), розвиток відкритих API, стандартизація протоколів обміну даними, інституціоналізація відкритого банкінгу та зростання ролі даних як стратегічного активу [2]. За таких умов цифрова готовність фінансових корпорацій перестає бути лише показником внутрішньої технологічної оснащеності й перетворюється на комплексну характеристику їхньої здатності функціонувати як відкритий, інтероперабельний вузол мережевої екосистеми [3]. Вона охоплює не лише впровадження окремих цифрових рішень, а й:

- розбудову адаптивних IT-архітектур і платформ;
- забезпечення масштабованості та безпеки;